

MUHOS 74

494 01 00 74

Kohteen nimi: Pyhäkoski 2

Määrittäminen ja mj-luokka: Kivikautinen asuinpaikka. II.
Asumuspainanteita 7 kpl. II.
Kuoppia 5 kpl. II.

Peruskartta: 3422 10 MUHOS

Koordinaatit: p = 7194 78, i = 3455 20, z = n. 60 – 62,5 (keskikohta)
p = 7194 61, i = 3455 14, z = n. 60 – 62,5 (eteläpää)
p = 7194 99, i = 3455 25, z = n. 60 – 62,5 (pohjoispää)

Kylä, kylänosa: Muhos, Leppiniemi

Tila, rek.no: Koskipyhämaa 14:23

Omistaja: Fortum Oyj

Kohde sijaitsee Muhoksen kirkosta noin 4,5 km koilliseen Oulujoen kaakkoisrannalla Leppiniemen asuntoalueen pohjoisosassa. Asuinpaikalla havaitut rakenteet muodostavat lähes 400 metriä pitkän jonon Saarivirrantien itäpuolella ja Hykkyrintien pohjoispuolella.

Kohteesta tunnettiin aiemmin seuraavat rakenteet:

- p = 7194 974, i = 3455 236 z = n. 60 – 62,5 (kuoppa 1, pohjoisin rakenne)
- p = 7194 960, i = 3455 235 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 1)
- p = 7194 872, i = 3455 230 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 2, osin täytetty, puskittunut)
- p = 7194 748, i = 3455 194 z = n. 60 – 62,5 (kuoppa 2)
- p = 7194 743, i = 3455 179 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 3)
- p = 7194 689, i = 3455 168 z = n. 60 – 62,5 (kuoppa 3)
- p = 7194 687, i = 3455 171 z = n. 60 – 62,5 (kuoppa 4)
- p = 7194 639, i = 3455 174 z = n. 60 – 62,5 (kuoppa 5)
- p = 7194 628, i = 3455 146 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 5, eteläisin rakenne)

Paikalla käytiin Museoviraston intendentin Kaarlo Katiskosken kanssa 23.5.2007. Käynnin syynä oli alueelle suunniteltu sähkökaapelointi. Tarkastuksen yhteydessä alueelta tavattiin vielä yksi asuinpainanne ja toinen mahdollinen asuinpainanne.

- p = 7194 785, i = 3455 221 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 6)
- p = 7194 988, i = 3455 248 z = n. 60 – 62,5 (asuinpainanne 7)

Asuinpainanteeseen 6 tehtiin koekuoppa kaapelityön valvonnan aikana 5.6.2007, jolloin siitä tavattiin selvät kivikautiset asumisen jäljet (kvartseja ja palanutta kiveä). Painanne sijaitsee sähkölinjan alta n. 13 – 14 metriä etelään ja tien levennyksen reunasta n. 18 – 20 metriä itään. Painanteeseen 7 tehdystä koepistosta ei tehty löytöjä, mutta kyseessä on maannoksensa perusteella vanha painanne, todennäköisesti asuinpainanne tämäkin. Painanne 7 sijaitsee alueen pohjoispäässä olevasta aittarakennuksesta itään pienelle heinittyneelle aukiolle johtavan tieuran pään pohjoispuolella. Painannetta on osin täytetty.

Aluenperin kaapeloinnin oli suunniteltu noudattelevan vanhaa ajouraa oheisen kartan mukaisesti. Tarkastuksen aikana todettiin, että maastollisesti parempi paikka kaapelille kulkisi sähkölinjan pohjoisreunaa pitkin kohti itää. Linjan kohdalla on matala notkelma, jossa asuinpaikan intensiteetin ajateltiin olevan pienempi kuin alkuperäisen suunnitelman mukaisella alueella. Suunnitelma esitettiin Oulun seudun sähkölle, joka näiltä osin muutti suunnitelmiaan. Lisäksi sovittiin, että kaivutöiden paikalla alkaessa allekirjoittanut käy paikalla varmistamassa, että paikalla ei ole muinaisjäännöistä. Käynti paikalla toteutui 5.6. Tuolloin poistettiin koneella aluksi kasvillisuus ja pintaturve noin parin metrin leveydeltä ja noin 50 metrin matkalta alkaen tien levennyksen reunasta sähkölinjan pohjoislaidalta. Kaivettu alue ulottui idässä noin 12 metrin päähän peruskartalle merkitystä ojasta. Pintaa tarkastettiin konekaivun jälkeen vielä lapiotyönä. Kohteen luonteesta varmistuttiin vielä kaivamalla 20 – 30 cm syvyinen kauhalevyinen (n. 60 cm) koeoja avatun alueen keskelle sen koko mitalta. Mitään muinaisjäännökseen

viittaavaa ei paikalla havaittu. Paikalla oli koskematon n. 20 – 30 cm paksu hiekkakerros, jonka alaa oli karkeampaa rautapitoista hiekkaa. N. 25 metriä tien reunasta itää oli 12 – 13 m leveä matala mutainen ja soistunut notkelma –hiekkakaartojen väli, jonka jälkeen taas kuivempaa hiekkakaartoa.

Samalla kertaa tarkastettiin myös kaapelin sijaintia etelämpänä. Kaapeli upotetaan 1 – 3 metrin päähän tien itäreunasta. Maastollisesti tälle ei ole estettä, sillä korkeampi hiekkakaarron selkä, jolta asuinpaikkahavainnot ovat, on tiestä selvästi kauempana. Vielä käytiin läpi asuinalueen eteläosassa avoimna olleet kaapelikaivannot, mutta niistäkään ei tavattu mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Osa kaivannoista sijaitsi jo ennestään sekoittuneessa maaperässä.

Kohde tarkastettu 23.5.2007 (Katiskoski & Sarkkinen) ja kaapelikaivannon kohta 5.6.2007 /Sarkkinen.

Aiemmat tutkimukset:	Tark. 1998 J. Alakärppä ja J. Ikäheimo, Tark. 2000 J. Ikäheimo Inv. 2005 M. Sarkkinen
Kartta:	Ote kaapelointisuunnitelmapakartasta/oulun seudun sähkö/ täydennykset M. Sarkkinen.
Kuvaliite:	Kaapelikaivannon paikka valvonnan jälkeen

Oulussa 10.10.2007

Mika Sarkkinen
tutkija/PPM

MUHOS 74 Pyhäkoski 2

Sähkökaapelitöiden kaivun valvonta 5.6.2007/M. Sarkkinen/PPM

Kaapelikaivannon paikka koneellisen pintamaan poiston ja lapiotarkastuksen jälkeen. Tien reuna kuvan vasemmassa alakulmassa, kuva kohti itää.

MUHOS [74]

PYHÄKOSKI 2

* Painanteet merkitty
suuntaa antavasti

